

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar és Általános Nyelvészeti Tanszék
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Magyar dialektológia, LLM6025						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Csomortáni Magdolna, egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Csomortáni Magdolna, egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	III	2.5 Félév	VI.	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Kö, Sz

3. Teljes becsült idő

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	36	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	12
A tanulmányi idő elosztása:					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					30
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					5
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					25
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-órászáma	64				
3.8 A félév össz-órászáma	100				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">Tanterem, vetítő, laptop
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none">Tanterem, vetítő, laptop

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C3 – A magyar nyelvjárások szinkrón bemutatása;</p> <p>C3.2 – A magyar nyelvjárások jelenségeinek magyarázata és értelmezése; a norma és a használat, dialektusok és szociolektusok különbségeinek bemutatása; a szóbeli kommunikációs aktusok dialektológiai szempontú elemzése, kiemelve a magyar nyelv pragmatikai, szociolingvisztikai, dialektológiai különbségeit.</p>
Általános kompetenciák	<p>CT2 – A csoporton belüli hatékony együttműködés, az egyének közötti kommunikációs tevékenység és sajátos szerepvállalás a dialektológia tanulmányozása során.</p>

7. A tantárgy célkitűzései

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A magyar nyelvjárástan alapkérdéseinek bemutatása az általános és szakmai kompetenciák megalapozása, fejlesztése céljából.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A nyelvjárás köznyelvvél és szociolektusokkal való kontrasztív bemutatása. A mai magyar nyelv nyelvjárásainak szinkrón és diakrón bemutatása: a legalapvetőbb nyelvjárástani hangtani, alaktani, lexikális, szemantikai, mondattani, szövegtani jelenségek leírása, értelmezése. A nyelvjárások fejlődési tendenciáinak feltárása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés.	Előadás, szemléltetés	
2. A nyelvjárás mint belső nyelvváltozat.	Előadás, szemléltetés	
3. A nyelvjárási jelenségek 1.	Előadás, szemléltetés	
4. A nyelvjárási jelenségek 2.	Előadás, szemléltetés	
5. A nyelvjárási jelenségek 3.	Előadás, szemléltetés	

6. A nyelvjárási jelenséghatárok és a nyelvjárási alakulatok.	Előadás, szemléltetés	
7. A mai magyar nyelvjárások 1.	Előadás, szemléltetés	
8. A mai magyar nyelvjárások 2.	Előadás, szemléltetés	
9. A mai magyar nyelvjárások 3.	Előadás, szemléltetés	
10. A mai magyar nyelvjárások 4.	Előadás, szemléltetés	
11. A regionális nyelvhasználat.	Előadás, szemléltetés	
12. Az alkalmazott dialektológia: a nyelvjárások és az anyanyelvoktatás.	Előadás, szemléltetés	
13. Összefoglalás.	Megbeszélés, szemléltetés	
Kötelező könyvészet Hajdú Mihály-Kázmér Miklós: <i>Magyar nyelvjárási olvasókönyv</i> . Bp., 1974. Király Lajos: <i>A mai magyar nyelvjárások</i> . In: A magyar nyelv könyve. Szerk. A. Jászó Anna. Budapest, 1994. 521-558. MD. = <i>Magyar dialektológia</i> . Szerk. Kiss Jenő. Bp., 2001. Murádin László: <i>Erdélyi magyar nyelvföldrajz. Nyelvészeti tanulmányok</i> . Nagyvárad, 2010. Péntek János: <i>Magyar nyelv- és nyelvjárászsigetek Romániában</i> . MNy. 2005, 406-413. Péntek János: <i>Népi nevek, népi hagyományok</i> . Marosvásárhely, 2003.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés.	Előadás, megbeszélés	
2. A dialektológia forrásai, segédeszközei: a tájszótárak, a nyelvjárási atlaszok.	Kiselőadás, megbeszélés, szemléltetés, kooperatív oktatási módszerek	
3. A nyelvjárási anyaggyűjtés	Kiselőadás, megbeszélés, szemléltetés, kooperatív oktatási módszerek	
4. Nyelvjárási szövegek elemzése 1.	Kiselőadás, megbeszélés, szemléltetés, kooperatív oktatási módszerek	
5. Nyelvjárási szövegek elemzése 2.	Kiselőadás, megbeszélés, szemléltetés, kooperatív oktatási módszerek	
6. Nyelvjárási szövegek elemzése 3.		
7. Összefoglalás. Teszt.		
Ajánlott könyvészet <i>A magyar nyelv táji változatai az 1980-as évek végén. Tanulmánygyűjtemény</i> . Szerk. Balogh Lajos. Bp., 1996. Balassa József: <i>A magyar nyelvjárások osztályozása és jellemzése</i> . Bp., 1891. Balogh Lajos: <i>A tájszó fogalma</i> . NytudÉrt. 83. Bp., 1974. 70-74. Balogh Lajos: A városi nyelvjárások. In: <i>Élőnyelvi tanulmányok</i> . Szerk. Balogh Lajos, Kontra Miklós. Bp., 1990. 197-200. Bárczi Géza: <i>Magyar hangtörténet</i> . Bp., 1958. Bárczi Géza: <i>A magyar nyelv életrajza</i> . Bp., 1963.		

Benkő Loránd : *Magyar nyelvjárástörténet*. Bp., 1957.

Benkő Loránd-Lőrincze Lajos: *Magyar nyelvjárási bibliográfia*. Bp., 1951.

Benkő Loránd: *A magyar nyelvjáráások atlaszáának hangjelölési rendszere és gyakorlata*. In: Deme László-

Cs. Nagy Lajos-N. Császi Ildikó: *Magyar nyelvjáráások*. Bp., 2015.

Csűry Bálint: *A népnyelvi búvárlat módszere*. Budapest, 1936

Horger Antal: *A magyar nyelvjáráások*. Bp., 1934.

Imre Samu: *A mai magyar nyelvjáráások rendszere*. Bp., 1971.

Imre Samu szerk. *A magyar nyelvjáráásokatlaszáának elméleti-módszertani kérdései*. Bp., 1975. 123-165.

Laziczius Gyula: *A magyar nyelvjáráások*. Bp., 1936.

Kálmán Béla: *Nyelvjáráásaink*. Budapest, 1966.

Kiss Jenő: *Magyar nyelvjáráástani kalauz*. Bp., 2000.

Kósa László – Filep Antal: *A magyar nép táji – történeti tagolódása*. Budapest, 1975.

Márton Gyula: *Magyar nyelvjárástan*. Cluj, 1972.

Menyhárt József-Preszinszky Gábor-Sándor Anna: *Szlovákiai magyar nyelvjáráási szöveggyűjtemény*. Nyitra, 2015.

Saussure, Ferdinand de: *Nyelvföldrajz*. In: *Bevezetés az általános nyelvészetbe*. Bp., 1967. 237-260.

Szabó József: *Magyarországi és jugoszláviai nyelvjáráásszigetek*. Békéscsaba, Kecskemét, Szeged, 1990.

Vöő István: *Magyar nyelvjáráási szöveggyűjtemény*. Kolozsvár, 1971.

9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A magyar dialektológia tantárgy tartalma megfelel a más egyetemeken tanított megegyező tantárgyak tartalmával.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A dialektológiai ismeretek pontossága, logikus rendszere, adekvát szaknyelvhasználat, tudásértékelő magatartás.	Vizsgadolgozat, osztályzat.	70 %
10.5 Szeminárium / Labor	A kijelölt tanulmányok kiselőadások keretében való szakszerű bemutatása, fő kérdéseik pontos ismerete, az előadások megfelelő témaköreibe való integrálásuk; az elemzési gyakorlatok tárgyát	Kiselőadás, teszt, beszélgetés, megfigyelés, osztályzat.	30 %

	képező nyelvjárási jelenségek szakszerű értelmezése, adekvát szaknyelvhasználat.		
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> Az előadásokon való ajánlott aktív jelenlét. A szemináriumokon való kötelező jelenlét (legfeljebb két hiányzás megengedett), folyamatos munka. Ötös osztályzat a szemináriumi tesztet, valamint a kollektiviumi dolgozatot illetően. A szemináriumi teszt a szemináriumi érdemjegy 50%-a. Kötelező szemináriumi feladat: egy 15 perces szemináriumi tanulmány-, könyvbemutató vagy egy 15 perces problémafelvető hozzászólás egy szemináriumi témához. Az előadások és a szemináriumok témái ismeretét felmérő tesztnek a kijelölt időpontban való megírása (1 óra). A végső érdemjegy a kollektiviumi dolgozat és a szemináriumi teszt jegyének az átlaga. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	Semnătura titularului de curs practic
11.04.2020	Cromortăni Magdolna	Cromortăni Magdolna	

Data avizării în departament	Semnătura Directorului de Departament
17.04.2020	Berw" Alib

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății
28.04.2020	Celgeány, Irina	